

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYI VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

TURISTIK DISTINATSIYALAR GEOGRAFIYASI
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi:	1010000	Xizmatlar ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010500	Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (sharq tillari bo'yicha)

Toshkent-2022

²afuraw

Mubad

Fan/modul kodi TDG104	O'quv yili 2022-2023	Semestr 4	ECTS - Kreditlar 2	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim turi O'zbek		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
		Turistik distinatsiyalar geografiyasi	60	60
2.	<p align="center">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga turizm destinatsiyalari geografiyasining asosi hamda dunyoning yirik geografik turistik makromintaqalari va turli hil yo'nalishdagi turistik markazlar haqidagi bilimlarni berishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – turistik va rekreatsion resurslar, turizmni rivojlantirishning tarixiy va ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlari to'g'risida bilimlarni shakllantirish, turistik-rekreatsion rayonlashtirishning nazariy asoslarini o'rganish, turistik oqimlarning asosiy yo'nalishlarini o'rganish, turizmni daromadlar va xarajatlarni geografik taqsimlash, dunyoning eng yirik sayyohlik hududlari va turistik markazlarining xususiyatlarini o'rganishdan iborat.</p> <p align="center">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p align="center">II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p align="center">Mavzu 1. Arab (musulmon) shaharlari ziyorat turizmining yo'nalishlari sifatida</p> <p>Yaqin Sharq va Shimoliy mintaqada turizmni rivojlantirishning umumiy xususiyatlari. Yaqin Sharq mintaqasida xalqaro turizmning rivojlanish omillari. Arab shahri Madina madaniy va ma'rifiy turizm uchun manba sifatida. Arxitektura va zamonaviy tendentsiyalar.</p> <p align="center">Mavzu 2. Ziyorat turizmining Osiyo yo'nalishlari</p> <p>APRda turizm rivojlanishining umumiy tavsiflari. Xalqaro rivojlanishning omillari. Osiyo-Tinch okeani mintaqasida turizm. Mustamlaka tipidagi shaharlarning turistik salohiyati. Xitoyda turistik hududlar va markazlar</p> <p align="center">Mavzu 3. Amerika mintaqasi shaharlari ziyorat turizmining yo'nalishlari sifatida</p> <p>Amerika qit'alarida turizmning rivojlanishining umumiy xususiyatlari va omillari. Amerika sayyohlik makro hududida turizmning rivojlanishi. Lotin Amerikasidagi turistik yo'nalishlar. AQSh shaharlari turizmning madaniy va</p>			

ma'rifiy markazlar sifatida.

Mavzu 4. Diniy turizm yo'nalishlari geografiyasi

“Ziyorat” va “Diniy turizm” tushunchalarining o'zaro bog'liqligi. Pravoslavlikning diniy markazlari xorijiy davlatlar. Katoliklik diniy markazlari va ob'ektlari. Islomdagi ziyoratgohlar. Buddizm. Hinduizmdagi ziyorat markazlari.

Mavzu 5. O'rta Yer dengizi kurort mintaqasidagi yo'nalishlar geografiyasi

Mintaqaning iqtisodiyoti va ekologiyasi. Turistik va dam olish maskanlari. Mintaqada turizm rivojlanishini belgilovchi omillar. O'rta Yer dengizining dam olish manbalari. Turistik va rekreatsion rayonlashtirish

Mavzu 6. Ispan-balear mintaqasining kurort zonalari

Ispaniyaning sayyohlik va rekreatsion salohiyati. Mintaqada turizmning shakllanishi va rivojlanishi. Turistik va dam olish manbalari. Mintaqada turistik infratuzilma. Kurort mintaqasini rivojlantirish muammolari va istiqbollari.

Mavzu 7. Franko-Monako mintaqasi kurortlari

Frantsiyaning asosiy kurort hududlari. Turistik va dam olish maskanlari. Kann va uning atrofi. Menton, Sent-Tropez, Antibes. Korsika oroli Frantsiyaning istiqbollar kurort hududi sifatida.

Mavzu 8. Apennin-Malta mintaqasi kurortlari

Italiyaning sayyohlik va rekreatsion salohiyati. Italiyaning o'ziga xos xususiyatlari. Tashqi turizm yo'nalishlari. Asosiy kurort zonalari: San -Remo, Imperiya, Alassio, Genuya, Rapallo, Portofino. Versilian (Toskana) Riviera. Riviera di Uliss.Neapol va uning atrofi.

Mavzu 9. Sharqiy Adriatik va Gretsiya hududlarining kurort zonalari va kurortlari

Sharqiy Adriatik kurort mintaqasining kurort salohiyati. Sloveniya Rivierasida kurortlarida dam olish va davolanish. Chernogoriya Adriatik qirg'og'i. Albaniyaning kurort salohiyati. Xorvatiyaning sayyohlik va dam olish salohiyati. Istriya kurort viloyati (Xorvatiya). Gretsiyaning sayyohlik va rekreatsion salohiyati.

Mavzu 10. Sharqiy O'rta er dengizi mezoqregioni mamlakatlari kurortlari

Kiprning sayyohlik va rekreatsion salohiyati. Kiprda turizm sohasini rivojlantirish. Kurkada turistik va rekreatsion salohiyat. Turkiya kurortlarida dam olish va davolanishni tashkil etish xususiyatlari. Dam olish maskanlari. Turkiyaning Egey qirg'oqlari: Izmir, Bodrum, Fethiye, Marmaris. Turkiyaning o'rta yer dengizi sohilidagi kurortlar: Side, Alaniya.

Mavzu 11. Yaqin Sharq va Shimoliy Afrikadagi kurortlar

Yaqin Sharq kurort mamlakatlarida turizm sektorining rivojlanish strategiyasi. Yaqin Sharq kurort hududlarining turistik va rekreatsion salohiyati. Suriya va Livandagi kurort markazlari. Liviyaning kurort imkoniyatlari. Shimoliy Afrika kurort mintaqasining turistik va rekreatsion salohiyati.

Mavzu 12. Janubi -Sharqiy Osiyoning kurortlari

Janubi -Sharqiy Osiyoda turizm rivojlanishining geografik xususiyatlari. Dam olish maskani sifatida Tailandning afzalliklari va kamchiliklari. Dam olish maskani sifatida Malayziyaning afzalliklari va kamchiliklari. Dam olish maskani sifatida Indoneziya. Vetnamning afzalliklari va kamchiliklari. Tailand kurortlari. Malayziya kurortlari. Indoneziya kurortlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Jahon turizm bozorida turistik motivatsiya evolyutsiyasi va diversifikatsiyasi.
2. Dunyo mamlakatlarining qora ro'yxatlari
3. Yevropaning turistik hududlarida qadimiy meroslarning hususiyatlari.
4. Madina madaniy va ma'rifiy turizm uchun manba sifatida
5. Xitoyda turistik hududlar va markazlar
6. AQSh shaharlari turizmning madaniy va ma'rifiy markazlar sifatida.
7. Hinduizmdagi ziyorat markazlari
8. o'rta Yer dengizining dam olish manbalari. Turistik va rekreatsion rayonlashtirish
9. Mintaqada turistik infratuzilma
10. Korsika oroli Frantsiyaning istiqbolli kurort hududi sifatida
11. Neapol va uning atrofi.
12. Gretsiyaning sayyohlik va rekreatsion salohiyati.
13. Turkiyaning o'rta yer dengizi sohildagi kurortlar: Side, Alaniya.
14. Shimoliy Afrika kurort mintaqasining turistik va rekreatsion salohiyati
15. Indoneziya kurortlari

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Dunyoni turistik va rekreatsion rayonlashtirish.
2. Dunyoning turistik-rekreatsion makroregiyalarning xususiyatlari.
3. Evropa makromintaqasi.

	<p>4. Dunyoning turistik va rekreatsion makromintaqalarining tavsifi. 5. Osiyo va Tinch okeani bo'ylab sayyohlik va ko'ngilochar makromintaqalar. 6. Dunyoning turistik va rekreatsion makromontaqalarning xususiyatlari. 7. Amerika makromintaqasi. 8. Dunyoning turistik-rekreatsion mintaqalarning xususiyatlari. 9. Afrikaning turistik-rekreatsion mintaqalarning xususiyatlari. 10. Yaqin sharq-rekreatsion markaz sifatida. 11. Mintaqaning turistik va rekreatsion ixtisosligini shakllantirishda turistik diqqatga sazovor joylarning roli. 12. Hududning diqqatga sazovor joylari va ob'ektlarini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. 13. Turizmning rivojlanish darajasi bo'yicha mamlakatlar tasnifi. 14. Dunyo mamlakatlarining turistik tipologiyasi. 15. Shimoliy Evropa: turistik manbalar, turistik markazlar, turistik infratuzilma.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>
<p>3.</p>	<p style="text-align: center;">VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turistik destinasiyalar geografiasining mohiyati, turizm rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar, dunyoning asosiy makromintaqalari hamda turli xil turizm turlari va ularning geografiyasi haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • Turistik destinasiyalar geografiyasi tushunchalarini sharhlash, turizm rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish, dunyoning yirik turistik makromintaqalarini sharhlash hamda ularning o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi</i>; • dunyodagi turli xil yo'nalishdagi turistik markazlarni aniqlash va ularning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlovchi <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
<p>4.</p>	<p style="text-align: center;">VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p>5.</p>	<p style="text-align: center;">VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirishi lozim.</p>

6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. М.А.Морозов, Н.М.Морозова, Г.А.Карпова, Л.В.Хорева. Экономика туризма.М.2014.</p> <p>2. В.И.Кружалин, Н.С.Миرونенко,Н.В.Гигерн-Корн, Н.В.Шабалина. География туризма.М.2014.</p> <p>3. A.Lew, C.Hall, D. Timothy.World geography of travel and tourism.Canada.2008.</p> <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>4. Mirziyoyev Sh.M. Tandiqliy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: “O'zbekiston”, 2017.</p> <p>5. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: “O'zbekiston”, 2016. - 56 b.</p> <p>6. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi.–T.: “O'zbekiston”, 2017.–48 b.</p> <p>7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: “O'zbekiston”, 2017. - 488 b.</p> <p>8. M.Westcot. Introduction to tourism and hospitality in BC.UK.2015.</p> <p>9. А.С.Кусков, Ю.А.Джаладян.Основы туризма.КноРус.2015.</p> <p>10. А. Д. Чудновский, Н. В. Королев, Е.А. Гаврилова, М. А. Жукова, Н. А. Зайцева. Менеджмент туризма. М. 2014.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari</p> <p>11. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.</p> <p>12. www.uzbekistanairways.uz - O'zbekiston havo yo'llari.</p> <p>13. www.uzbekrailways.uz -O'zbekiston temir yo'llari.</p> <p>14. www.uzbektourism.uz – O'zbekiston respublikasi turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi rasmiy sayti.</p>
7.	<p>O'quv dasturi “Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizmi” kafedrasida ishlab chiqilgan va 202_ yil “___” _____dagi “___” –sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2022_ yil “30” <i>iyun</i> dagi “11” -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sullar: Abdullayeva Sh.Y.- Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti “Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizm” kafedrasida o'qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Abdullayev R.V. - O'zXIA, “Islom iqtisodiyoti va moliyasi, ziyorat turizmi” kafedrasida professori, iqtisod fanlari doktori. Sharifxo'jayev Sh.A.- JIDU “Xalqaro iqtisodiyot” kafedrasida mudiri, iqtisod fanlari doktori.</p>